

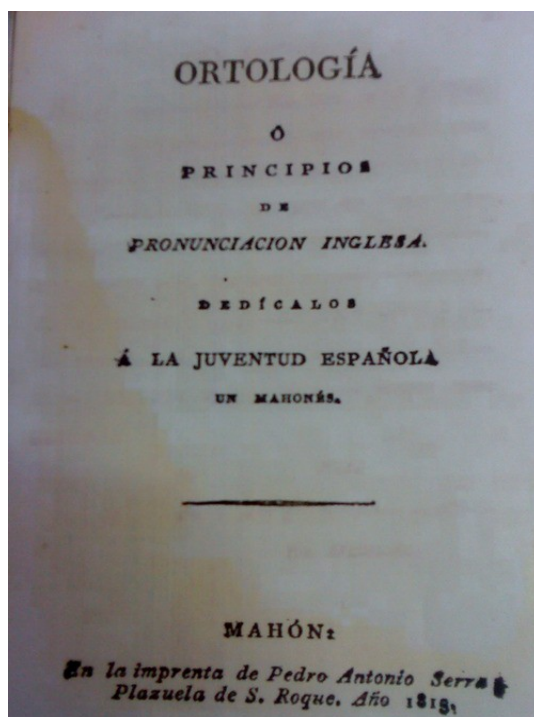
William Casey, professor (1797-1857)

Juan Francisco Sánchez Nistal

Director de la Biblioteca Pública de Maó

En començar el segon terç del segle XIX, després d'un segle d'Il·lustració, el liberalisme burgès, finalment en la direcció del govern, pogué encetar alguns dels canvis socials que promovia, com ara la secularització dels béns eclesiàstics. El buit que deixaren aquestes institucions fou causa indirecta, possiblement també imprevista, de la dessacralització de l'ensenyament, la qual cosa ocasionà, també probablement, un desenvolupament notable dels mètodes didàctics.

En tots els processos sempre hi ha excepcions que prenen la iniciativa. Tal és el cas de la ciutat de Maó, que abans dels anys vint ja comptava amb una escola pública. N'era professor de llengua anglesa un jove maonès, segurament d'origen irlandès, anomenat William Casey. La seva obra ha estat estudiada en aquest sentit, en tant que innovador de les tècniques de l'ensenyament d'idiomes i també com a precursor del reconeixement del valor de les llengües vives dins els programes de formació, abans limitats a l'ensenyament de les llengües clàssiques. Aquests treballs aprecien la diferència entre els mètodes d'ensenyament d'idiomes anteriors, que es limitaven a recopilar vocabulari i replegar normes gramaticals, i els que ell proposà, de sentit molt més pràctic, que incorporaven per primera vegada l'estudi de la prosòdia, del ritme i de la pronúncia, uns aspectes que, lògicament, prenen molta més importància que el que tenien en les llengües mortes. L'aforisme del gramàtic francès Cesar Dumarsais, que encapçala una de les obres seves, resumeix els principis que aplicava al seu mètode: «Poques regles, molta reflexió i, encara més, ús».

Opuscle atribuït a William Casey quan exercia de professor a Maó

Molt prest el trobam a la ciutat de Barcelona, on escrivia i editava ell mateix les obres que ens permeten de conèixer-lo. Són llibres preciosos, impresos amb els caràcters contundents que llavors feien servir aquelles premses mecàniques i que mostren, també, l'oferta de tallers tan variada que ofería la ciutat. La qualitat d'editor del mestre afegí, a la d'innovador, la de difusor del mètode de l'ensenyament pràctic.

Edità i reedità en castellà gramàtiques que tractaven per primera vegada la fonètica de l'anglès, l'espanyol i l'alemany; a més de manuals pràctics de conversa, de traducció en anglès i castellà, de pronúncia d'anglès per a espanyols, etc.

Traduí, probablement per primera vegada, Thomas Moore al castellà i, excepcionalment, textos d'actualitat o divulgació, com ara els diaris de l'expedició a l'Àrtic d'aquells començaments de segle. Féu també una versió per a espanyols, en anglès, de la vida de Cornelius Nepos i una versió poliglota —anglès, francès, castellà i italià— de les màximes morals de Telèmac, possiblement com a estímul per a l'aprenentatge empíric d'aquestes llengües; les dues darreres obres, traduïdes del llatí directament. En el camp teòric, també en coneixem un *Discurso filosófico, histórico y cronológico sobre el origen, formación y propagación de las lenguas, y la utilidad que resulta de su conocimiento*.

GRANDES
DESCUBRIMIENTOS POLARES
TERRESTRES Y MARITIMOS,
HECHOS DESDE EL AÑO DE 1829 AL DE 1855 EN LAS REGIONES ÁRTICAS
POR
Sir J. Ross y el comandante J. C. Ross.
TRADUCCION DIRECTA DEL INGLÉS
POR D. GUILLERMO CASEY.
CATEDRÁTICO EN ESTA NACIONAL CASA LONJA, EN EL INSTITUTO BARCELONÉS, SOCIO DE LA
ACADEMIA DE BUENAS LETRAS; AUTOR DE VARIAS OBRAS ELEMENTALES, ETC.

TOMO I.

Barcelona:
IMPRENTA DE JOSÉ MATAS Y DE BODALLÉS,
CALLE DE LA PLATERÍA, NÚM. 50.
1859.

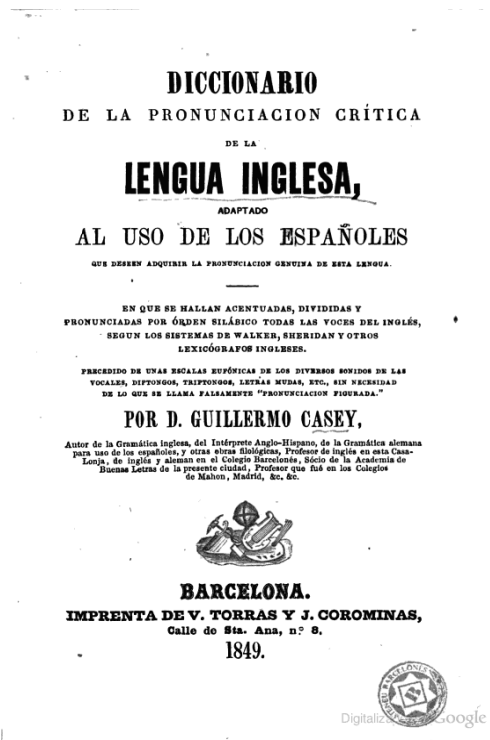
Digitalizado por Google

Casey traduí al castellà obres filosòfiques i de divulgació de diferents camps del coneixement

És fàcil trobar exemplars d'aquestes obres en els catàlegs de biblioteques i llibreters de vell a Internet. Però aneu amb compte si en féu la cerca al Google: el nom de William Casey tot sol us donarà centenars de milers de resultats. Quasi tots, menys els pocs que ens interessen, parlen d'un expresident de la CIA. També hi trobareu, digitalitzats, molts d'aquests llibres.

Els biògrafs no es posen d'acord amb la data exacta del seu naixement. Ni en si el seu origen era anglès o irlandès. Possiblement nasqué a Maó, d'una família establerta a la ciutat en temps britànics, i segons diuen es formà a Dublín. Segurament comptava amb setze anys d'edat el 1813, quan l'Ajuntament constitucional de la ciutat de Maó formà la primera nòmina de mestres; una nòmina que també denota l'entusiasme amb què aquesta població acollí les idees socials revolucionàries de l'època. No és difícil endevinar-hi, en aquells anys d'optimisme polític, un ambient general cultivat, empenedor, poliglota i cosmopolita. Una mostra d'això, que es conserva a l'arxiu històric de la biblioteca pública d'aquesta ciutat, és una preciosa gramàtica manuscrita anònima anglesa, uns anys anterior al nostre mestre.

Serà difícil trobar un candidat millor que W. Casey per a l'autoria d'un opuscle de tretze fulls, conservat al mateix arxiu de la biblioteca, imprès a Maó per Pedro Antonio Serra el 1813, titulat *Ortologia o Principios de Pronunciación Inglesa: dedícalo a la juventud española Un Mahonés*. El desconeixement d'aquesta obreta per part dels historiadors potser es degui a la falta de distribució que tingué, com evidencien els exemplars múltiples que se'n conserven. Sigui quin sigui l'autor, el fullet manifesta igualment l'ambient obert i innovador de la ciutat menorquina en començar aquell segle.

De l'obra de Casey destaquen els seus mètodes d'ensenyament de llengües, especialment de l'anglès

L'interès dels menorquins per l'estudi de les llengües queda testimoniats també en els mètodes d'aprenentatge del francès i el menorquí que conserva la mateixa biblioteca, escrits i editats a Maó per Julio Soler molt pocs anys després de la mort de William Casey, i d'altres de llatí, castellà, català, gramàtica general i ensenyament gramatical per a infants escrits per diferents autors que serva la mateixa institució, editats el segle anterior o en el mateix segle.

L'atenció a l'ensenyament de la llengua anglesa en aquella època queda palesa, d'altra banda, en diferents papers de procedència difícil de determinar que es conserven en l'Arxiu Històric i en els quals adopten forma de correspondència una sèrie de consells o cartes redactades en anglès adreçades a un jove, segurament ideal, anomenat Stanhope. Queden fragments, també, d'una enciclopèdia bilingüe anglès-espanyol que pot ser molt interessant perquè testimonia ja un esperit enciclopedista a Menorca en dates sorprenentment baixes.

Però la realitat, més prosaica, o la reacció i la deixadesa política, feren agostar a poc a poc el nou model d'escola, i els soferts mestres, una classe social nova, dependent dels sous de l'Administració, es convertiren, en la parla popular, en paradigma de la falta de mitjans: «passar més gana que un mestre escola».

Potser els 6 rals de velló que li assignava la nòmina de l'Ajuntament no eren suficients per a un jove emprenedor com ell. Així, també féu estades de professor a Madrid, però exercí sobretot a la ciutat de Barcelona. El 1826 hi guanyà una plaça de catedràtic, a l'escola de la Junta de Comerç, i fou membre de l'Acadèmia de les Lletres. Meresqué les grans creus de Carles III i d'Isabel la Catòlica.

Foren alumnes seus [Bergnes de las Casas](#), Sol i Padrís, Joaquín María i Sanromá i d'altres. Aquest últim, però, quan el conegué, el 1845, no es formà la mateixa opinió d'ell que tenim ara. Deia: «Las clases de aquel buen viejo eran una calamidad, en las que no se aprendía nada».

La modèstia del professor i el seu convenciment de l'excel·lència del mètode pràctic no li haurien fet contradir aquesta opinió. L'opuscle maonès que esmentàvem i que publicà probablement amb només setze anys està encapçalat amb aquestes paraules de Quintilianus: «Parva docemus...; sed est sua etiam studii infantia»; és a dir, «Poc ensenyam...; però també l'ensenyament està en la infantesa».

Al final de la seva vida sembla afegir la qualitat de romàntic a la de precursor del racionalisme didàctic del nostre autor. I com Dumarsais, aquell filòsof que admirava, morí en la pobresa.

Tot això ho trobareu a Internet; però si voleu ampliar la informació, a més dels seus llibres, és clar, són molt interessants aquestes lectures:

RUBIÓ, Jordi. «L'irlandès William Casey (+1857), professor d'anglès a Espanya i traductor de Th. Moore». A: *Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie*. Barcelona, 1948, pàg. 315-324.

FERNÁNDEZ MENÉNDEZ, M. Antonia. «Métodos para la enseñanza del inglés durante el siglo XIX y primera mitad del siglo XX». A: *Revista electrónica de estudios filológicos*. Núm. 21, juliol 2011. Vg. http://www.um.es/tonosdigital/znum21/secciones/estudios-12-ensenanza_ingles.htm

GIL NOVALES, Alberto. «Casey, William (ca. 1797-1857). Corta biografía». A: www.mcnbiografias.com/app-bio/do/show?key=casey-william

PEGENAUTE, Luis. «Guillermo Casey: profesor, traductor y filólogo». A: *Neoclásicos y románticos ante la traducción*. Universitat de Múrica: F. Lafarga, C. Palacios, A. Saura, editores, 2002 (450 pàg.). Vg. <http://books.google.es/books?id=sq-VSBXOgdQC&pg=PA185#v=onepage&q&f=false>

Obra de William Casey

A New English version of the lives of Cornelius Nepos from the original latin... by William Casey. Barcelona: for John Francis Piferrer, 1828

A new english version of the lives of Cornelius Nepos: from de original latin / by William Casey. Barcelona: [s.n.], 1848 (Printed for Joseph Piferrer)

Bellezas del Telémaco o mácsimas morales y políticas en español, francés, inglés e italiano. [CASEY, Guillermo.] Barcelona: Imp. Miguel Borràs, 1837 (18 cm, 175 pàg.)

Discurso filosófico, histórico y cronológico sobre el origen, formación y propagación de las lenguas, y la utilidad que resulta de su conocimiento. Barcelona: Piferrer, 1830. (També, manuscrit, a l'arxiu de la Junta de Comercio d'aquesta ciutat)

Diccionario de la pronunciación crítica de la lengua inglesa: adaptado al uso de los españoles... por Guillermo Casey. Barcelona: [s.n.], 1849 (V. Torras y J. Corominas)

El Falso profeta de Corassan: romance histórico oriental. Traducción directa del inglés de Tomás Moore; con notas por G.C. Barcelona: [s.n.], 1836 (Impr. de Miguel Borràs)

Gramática inglesa para uso de los españoles: segunda edición corregida, adicionada y perfeccionada por su mismo autor Don / Guillermo Casey, autor de la obra práctica titulada intérprete anglo-hispano, profesor que fue del idioma ingles en el colegio de Mahon y en el Real

colegio de Humanidades de Madrid, individuo de la academia de buenas letras de Barcelona, catedrático interino de la escuela gratuita de ingles establecida por esta Real Junta de Comercio etc. Barcelona, Juan Francisco Piferrer, 1827. (N'hi ha una tercera edició de 1841)

Grandes descubrimientos polares terrestres y maritimos, hechos desde el año de 1829 al de 1833 en las regiones Árticas / por J. Ross y J.C. Ross; traduccion directa del inglés por Guillermo Casey. Barcelona: [s.n.], 1839 (Imprenta de José Matas y de Bodallés)

Intérprete anglo-hispano ó sea Tratado práctico de las lenguas inglesa y española: acomodado al uso respectivo de ambas naciones, seguido de un apéndice... / por Guillermo Casey = The anglo-hispano interpreter or A practical treatise on the English and Spanish languages: calculated for the respective use of both nations, to which is added an appendix exhibiting ... / by William Casey. Barcelona: [s.n.], 1836 (Imprenta de Oliva=Printed by Oliva)

Novisima gramática inglesa en la que se explican todas las dificultades de la lengua. 1864 (279 pàgines)

Nueva y completa gramatica inglesa para el uso de los españoles: dividida en cuatro partes / por William Casey. Barcelona: [s.n.], 1819. (En la oficina de Juan Francisco Piferrer, Impresor)

Nueva y completa gramática inglesa para uso de los españoles / Guillermo Casey. Barcelona: [s.n.], 1841. (Oficina de Juan Francisco Piferrer)

Nueva Gramática Teorico y Práctica de la Lengua Alemana En Tres Partes: I Tratado Completo de la Pronunciación y Prosodia. II Definición Analítica de las Nueve Partes del Discurso. III Sintaxis o arte de coordinar los miembros en la oración / Casey, Guillermo. Barcelona: Imp. de José Tauló, 1846 (242 pàg.)

The anglo-hispano interpreter, or A practical treatise on the english and spanish languages ... / by William Casey = Intérprete anglo-hispano, ó sea Tratado practico de las lenguas inglesa y española ... / por William Casey. Barcelona: [s.n.], 1821 (printed for Michael and Thomas Gaspar = por Miguel y Tomas Gaspar)

The Anglo-hispano interpreter; or, A practical treatise on the English and Spanish languages, calculated for the respective use of both nations / William Casey. 1851